

**SZKOLNY PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO
W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 9
im. DĘBICKICH SAPERÓW W DĘBICY
ROK SZKOLNY 2023/2024**

„Nie ma sprzyjającego wiatru dla tego, kto nie wie dokąd płyńie”.
/Seneka/

I. WSTĘP:

Zmiany zachodzące we współczesnym rynku pracy, globalizacja gospodarki, postęp informatyczny, wzrastająca ilość informacji dotycząca zawodów i dróg kształcenia oraz bezrobocie, powodują trudności w przystosowaniu się do tych zmian. Młody człowiek musi być przygotowany do funkcjonowania w nowej rzeczywistości, gotowy do podnoszenia swoich kwalifikacji, ustawicznego dokształcania się, zdobywania nowych umiejętności, przydatnych w podejmowaniu racjonalnych decyzji dotyczących wyboru zawodu. Dlatego tak ważna jest umiejętność planowania kariery edukacyjno-zawodowej przez uczniów, umiejętność podejmowania trafnych decyzji i dokonywania wyborów. Planowanie nie jest jednak jednorazową decyzją, ale procesem występującym w okresie całego życia. Profesjonalne poradnictwo zawodowe, działania z zakresu orientacji zawodowej pomagają w kształtowaniu tej kariery. Skuteczne poradnictwo zawodowe wzmacnia poczucie wartości młodych ludzi, co pozwala im trafniej określać swoje umiejętności, kompetencje, zainteresowania.

Założeniem doradztwa zawodowego jest ułatwienie młodzieży planowania kariery zawodowej, dokonywanie świadomych wyborów, szkoły, zawodu i w przyszłości umiejętność poruszania się na rynku pracy.

Szkolny program doradztwa umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno-zawodowej.

II. AKTY PRAWNE:

Dokumenty, które regulują kwestie udzielania pomocy w wyborze zawodu, kierunku kształcenia oraz wprowadzają doradztwo zawodowe do szkół:

- Rezolucja Rady Unii Europejskiej z 18 Maja 2004 - 9286/04 jest to najważniejszy do tej pory dokument wydany przez Unię Europejską dotyczący poradnictwa zawodowego. „Wszyscy obywatele Europy powinni mieć dostęp do usług związanych z poradnictwem, informacją zawodową i planowaniem kariery na każdym etapie swojego życia”.

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 11, poz. 114).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz. 1487).
- Ustawa Prawo oświatowe z dn. 14.12.2016r :
 - Art.98.1. Statut szkoły zawiera w szczególności:
 - 16) organizację wewnątrzszkolnego doradztwa zawodowego,
 - Art.109.1. Podstawowymi formami działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły są:
 - 5) zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
 - 7) zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego
 - 6. Zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt.7, są organizowane dla uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum.
 - 7. Zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt.7, są realizowane niezależnie od pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu udzielanej uczniom w ramach zajęć, o których mowa w ust. 1 pkt.5.

Realizowane w szkołach doradztwo edukacyjno-zawodowe, organizowane w ramach wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, zostało od roku 2017/2018 dodatkowo wzmocnione zajęciami z doradztwa zawodowego w klasach VII, a w kolejnym roku w klasach VIII.

Działanie to powinno zagwarantować uczniom i ich rodzicom wszechstronne wsparcie w procesie decyzyjnym wyboru szkoły i kierunku kształcenia, oraz udział uczniów w grupowych zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, zorganizowanych w formie obowiązkowych zajęć lekcyjnych (10h w klasie VII i 10h w klasie VIII) .

W roku szkolnym 2023/2024 zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w oparciu o program przygotowany przez nauczyciela realizującego te zajęcia i dopuszczony do użytku przez dyrektora szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej. Program zawiera treści dotyczące informacji o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami zawodowymi.

III. CELE OGÓLNE I SZCZEGÓLWE:

a) CELE OGÓLNE UKIERUNKOWANE NA:

- ✓ Samopoznanie:
 - zainteresowania (zainteresowania, a zawód),
 - umiejętności i zdolności (dlaczego należy się nimi kierować przy wyborze zawodu, określone umiejętności w wybranych zawodach),
 - cechy charakteru i temperamentu (wymagane w różnych zawodach),
 - stan zdrowia (przeciwwskazania zdrowotne w określonych zawodach),
 - określanie przez uczniów swoich indywidualnych zasobów - mocnych i słabych stron,
- ✓ Poznanie wybranych zawodów:
 - przykłady zawodów w określonych branżach,
 - ścieżki kształcenia,
 - aktualna klasyfikacja szkolnictwa zawodowego (czym są kwalifikacje wyodrębnione w zawodach),
- ✓ Określenie przez uczniów swoich preferencji zawodowych,
- ✓ Rynek pracy (zawody deficytowe i nadwyżkowe, zawody przyszłości)
- ✓ Realizację celów związanych z karierą zawodową,
- ✓ Przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji edukacyjno - zawodowych, wyboru szkoły ponadpodstawowej zgodnej z zainteresowaniami i uzdolnieniami oraz do roli pracownika na współczesnym rynku pracy,
- ✓ Przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami,
- ✓ Kształtowanie proaktywnych postaw we współczesnym świecie.

b) CELE SZCZEGÓŁOWE:

Program doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII – TEMATY SPOTKAŃ:

KLASA VII:

- 1. Wprowadzenie do zajęć z doradztwa zawodowego. Mocne i słabe strony.**
- 2. Zainteresowania.**
- 3. Zdolności i umiejętności.**
- 4. Predyspozycje zawodowe.**
- 5. Czynniki trafnego wyboru zawodu. Osobowość zawodowa.**
- 6. Przygotowanie do zmian w życiu człowieka w kontekście planowania kariery.**
- 7. Motywacja.**
- 8. Praca w zespole.**
- 9. Świat zawodów.**
- 10. Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy.**

KLASA VIII:

- 1. System edukacji w Polsce.**
- 2. Cele edukacyjne i zawodowe. Poznanie ścieżek realizacji planów zawodowych.**
- 3. Autoprezentacja. Rozmowa kwalifikacyjna.**
- 4. Współczesny rynek pracy.**
- 5. Ja na obecnym rynku pracy. Praca jako wartość.**
- 6. Zawód moich marzeń. Zawody przyszłości.**
- 7. Oferta edukacyjna szkół ponadpodstawowych.**
- 8. Dokumenty aplikacyjne - Curriculum Vitae i List Motywacyjny.**
- 9. Co warto wiedzieć o szkołach zawodowych? Rekrutacja.**
- 10. Alternatywne drogi dojścia do zawodu.**

IV. Metody i formy realizacji zadań:

- pogadanki, dyskusje
- ćwiczenia, metaplan
- praca indywidualna
- praca grupowa
- filmy i dostępne materiały do realizacji zajęć z doradztwa zawodowego

- testy badające predyspozycje zawodowe

V. EFEKTY działań w zakresie doradztwa zawodowego:

Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:

- ✓ Dokonać adekwatnej samooceny.
- ✓ Rozpoznać mocne i słabe strony.
- ✓ Wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności.
- ✓ Określić swoje predyspozycje zawodowe.
- ✓ Wyjaśnić zależność pomiędzy zainteresowaniami, a wyborem zawodu.
- ✓ Racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno zawodową.
- ✓ Dostosować się do zmian.
- ✓ Analizować źródła informacji edukacyjno - zawodowej.
- ✓ Potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową zgodną z jego zainteresowaniami.
- ✓ Współpracować w zespole.
- ✓ Sporządzać CV i List Motywacyjny.
- ✓ Skutecznie się zaprezentować również na rozmowie kwalifikacyjnej.
- ✓ Zachować się asertywnie.
- ✓ Dopasować kompetencje do zawodu.
- ✓ Sprawnie się komunikować .
- ✓ Przewidzieć skutki działań.
- ✓ Potrafi wyszukiwać, gromadzić, selekcjonować informacje o zawodach i kwalifikacjach zawodowych.
- ✓ Potrafi sprawnie analizować źródła informacji edukacyjno–zawodowej wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT).
- ✓ Potrafi przewidzieć skutki swoich działań.
- ✓ Komunikować się z grupami społecznymi różnymi metodami.

VI. Do realizacji programu doradztwa zawodowego w szkole podstawowej można wykorzystać :

- ✓ wycieczki do szkół zawodowych
- ✓ spotkania z przedstawicielami zawodów
- ✓ organizowanie konkursów zawodoznawczych

- ✓ udział w przedsięwzięciach lokalnych: targi szkół, giełdy, tzw. dni otwarte
- ✓ wycieczki do firm, itp.

VII. Ewaluacja programu:

Wewnętrzna ewaluacja programu, która będzie planowana i realizowana w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. Efektem ewaluacji powinno być doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły lub lokalnego rynku pracy. Realizacja programu powinna być na bieżąco monitorowana. Proponowane techniki ewaluacji: analiza dokumentacji (dziennik – tematy zajęć).

Opracowała:

Agnieszka Jakubowska-Cetnar
nauczyciel doradztwa zawodowego